

PRESENCIA

Núm.2003. ■ Del 16 al 22 de juliol del 2010. ■ AnyXLV.

www.presencia.cat

CENTENARI ANARCOSINDICALISTA

Artur Quintana. És traductor al català del novel·lista occità Joan Bodon i ha ensenyat català a Alemanya durant més de 40 anys.

La guerra en mapes. Un atlas recull l'evolució de la Guerra Civil en més de 400 mapes.

El banquer dels pobres. Muhammad Yunus ha ajudat milions de persones de Bangla Desh a sortir de la pobresa.

DOSSIER

Resurre

Cent anys després de la fundació de la Confederació Nacional del Treball al Saló de les Belles Arts de Barcelona, l'anarcosindicalisme es debat entre la divisió i la resurrecció esforçant-se per no quedar atrapat en el record de velles glòries passades i per ajustar l'acció i el pensament dels que encara creuen en la revolució de la utopia en els nous temps de globalització

cció

Congressos fundacionals

PAU LANA O / CARME VINYOLE S
 Luis Andrés Edo, era partidari de la democràcia. L'enfrontava a democràcia sufragista i deia que la primera «era directa i l'exercia el poble responsable que participava en les pròpies decisions a través de l'assemblea», mentre que l'altra «no era sinó una delegació d'autoritat i funcions», i afegia que l'anarcosindicalisme no es podia entendre sense les crisis internes ja que aquestes ajudaven a canviar les situacions. Si viatgem des del 30 d'octubre del 1910, quan es va celebrar el congrés fundacional de la Confederació Nacional del Treball, fins avui, ens trobarem que al llarg d'un segle el sindicalisme revolucionari ha viscut moments de glòria, moltes derrotes, èpoques de resistència, de legalitat, il·legalitat i clandestinitat, però sempre ha sabut utilitzar l'anarquisme –la lluita contra l'autoritat, la jerarquia i el control social– com el principi organitzador que va ajudar els treballadors a donar respostes contundents a un sistema que els havia obligat a viure en un *apartheid* sense drets, sot-

El 1910 al primer Congrés de la CNT hi van participar 124 societats obreres, de les quals 67 eren catalanes, 25 d'Andalusia i també hi havia delegacions de Galícia, Astúries i el País Valencià. Un any més tard, el 1911, el sindicat ja representava 29.510 treballadors, mentre que al 1919, quan, el 10 de desembre, es va celebrar el II Congrés al Teatre de la Comèdia a Madrid, després de vagues generals i victòries confederals, el nombre d'afiliats pujava a 705.512 treballadors.

mesos a una cruel explotació. Hereva de la tradició antiautoritària fonamentada en la llibertat i la realització personal, la CNT es va esforçar per crear una cultura potentíssima que no tan sols donava vies de redempció a una capa social que es veia obligada a viure en la marginalitat, sinó que va fer que els treballadors creessin un univers paral·lel que passava per la reivindicació de millores socials, la formació de grups de defensa o pel moviment dels ateneus llibertaris i les escoles racionalistes que ensenyaven a llegir, escriure i relacionar-se unes persones que es formaven tant intel·lectualment com so-

cialment i a través del teixit social i educatiu van entendre que podien enfrontar els patrons, l'exèrcit, l'església i ser els protagonistes d'una revolució social.

Massa sovint, però, la recerca de l'ideal ha xocat amb la realitat i s'ha donat la circumstància que un moviment com l'anarcosindicalisme, que basa els seus principis en l'eliminació del poder i intenta mantenir l'assemblea sobirana com a òrgan suprem de decisió, no s'ha pogut escapar al fet que les figures de representació, ja siguin delegats, ja siguin comitès, reproduïen un imaginari de poder que en realitat són els que el controlen. I així tenim que la preservació o no de l'ortodòxia, o la interpretació de principis fonamentals com l'acció directa o la col·laboració amb altres forces d'esquerra, que sí han volgut jugar el joc de la democràcia burgesa, ha portat a malentesos i escissions. Va passar el 1927, quan en la clandestinitat es va fundar la Federació Anarquista Ibèrica (FAI), es va repetir el 1931 quan Àngel Pestaña i altres 29 companys van impulsar el Manifest dels Trenta, on es podia llegir: «Soms revolucionaris, però no cultivem el mite de la revolució» com a pas previ per fundar el

Salvador Seguí, Àngel Pestaña i Mauro Bajatierra, a Madrid. FOTOGRAFIA CEDIDA PER LA FUNDACIÓ ESTUDIOS LIBERTARIOS ANSELMO LORENZO.

Dels orígens al Front Popular

19 juny 1870 Se celebra a Barcelona el primer Congrés Obrer.

Octubre 1871 Debat parlamentari sobre *La Internacional* a Espanya.

1 de maig 1890 Primera Festa del Treball a Espanya.

Setembre 1901 Obre l'Escola Moderna de Ferrer i Guàrdia.

17 febrer 1902 Primera vaga general revolucionària a Barcelona.

9 octubre 1907 Es publica el primer número de *Solidaridad Obrera*.

25 juliol 1909 Vaga general contra la guerra colonial del Marroc. Setmana Tràgica a Barcelona i a Catalunya. Ferrer i Guàrdia és afusellat a Montjuïc, un crim d'Estat.

30 octubre 1910. Delegats de 114 societats obreres es reuneixen al Saló de les Belles Arts de Barcelona per crear la Confederació Nacional del Treball (CNT).

8 setembre 1911 Primer Congrés de la CNT.

12 d'agost 1917 Vaga general convocada per la UGT i la CNT.

28 de juny 1918. Congrés de Sants, es crea la Regional Catalana i s'aproven els Sindicats Únics.

21 de febrer 1919. Vaga a La Canadencs per la jornada de vuit hores. El 16 de març, gran victòria obrera i la patronal cedeix. El 10 de desembre s'inaugurava el II Congrés a Madrid.

8 març 1921 Els anarquistes catalans Mateu, Casellas i Nicolau maten a Madrid el cap del Govern, Eduardo Dato, principal responsable de la Llei de Fugues.

16 de juny 1922. A Berlín es refunda l'AIT

10 març 1923. Els pistolers del Sindicat Lliure, organitzat i finançat per la patronal catalana, assassinen Salvador Seguí, *el Noi del Sucre*, a Barcelona. Reunits d'urgència els militants del grup *Los Solidarios*: Ascaso, Durruti, Jover, Sanz, juren venjança i el 4 de juny del 1923 van executar el cardenal de Saragossa, Juan Soldevila, que finançava el pistolisme blanc. Amb l'arribada de la dictadura de Primo de Rivera el sindicat

CNT és il·legalitzat.

26 de juliol 1927. Es funda clandestinament a la platja valenciana del Cabanyal la Federació Anarquista Ibèrica (FAI).

14 d'abril 1931. Fuig el rei Alfons XIII, es proclama la República.

Agost 1931. Les tensions entre l'ala moderada (*sindicalistes possibilistes*) i la radical (*faistes*) provoca que es publiqui el *Manifest dels trenta* i, el 1932, Àngel Pestaña funda el Partit Sindicalista.

18 de gener 1932. Aixecament anarquista a l'Alt Llobregat; els miners de Fígols, Sallent, Súria i Cardona proclamen el comunisme llibertari, aboleixen els diners, la propie-

Cartell de Toni Vidal, lloant l'actuació de la CNT-FAI el 19 de juliol, quan va ajudar a sufocar la rebel·lió dels militars. / ARXIU PRESENCIA

tat privada i l'autoritat estatal. Restablert l'ordre, els responsables van ser desterrats a Bata (Guinea).

9 de gener 1933. Fets de Casas Viejas, poble de Cadis on un grup de camperols van proclamar el comunisme llibertari, acció que va ser sufocada a sang i foc per la guàrdia d'assalt. Van matar vint-i-cinc persones, entre altres el dirigent *Seisdedos*, cremat amb la seva família. El govern Azaña estava condemnat.

5 d'octubre 1934. Revolució a Astúries contra l'entrada de la CEDA, coalició dretana i autoritària, al govern de Madrid. Integrada a la Unión de Hermanos Proletarios, juntament amb la UGT i els partits d'esquerra revolucionaria, la CNT

Heracles lluitant amb el Lleó de Meneá, emblema de la CNT.

participà a l'aixecament obrer i miner que va viure el Principat entre el 5 i el 19 d'octubre i fou reprimat pels generals Franco, Goded i López Ochoa.

16 de febrer del 1936. Victòria del Front Popular, guanya l'esquerra amb el suport electoral de la CNT. 26 de febrer, Llei d'Amnistia.

1 a 10 de maig 1936. Congrés de Saragossa. S'aprova el concepte confederal del comunisme llibertari, l'abolició de la propietat privada, l'Estat i el principi d'autoritat, i com s'ha d'organitzar la revolució sobre una base estrictament equitativa.

1 de juny 1936. Vaga de la construcció a Sevilla i a Madrid.

La CNT no és la CGT

Partit Sindicalista, i després dels dubtes derivats de la Guerra Civil, la divisió va acompanyar congressos com el de París el 1945, però sobre tot el de 1979. Era el cinquè i es va convocar el mes de desembre a Madrid.

També era el primer que se celebrava a l'Estat després de la dictadura de Franco, però el sindicat que havia viscut tres anys de glòria, des del 1975 al 1978, que havia aconseguit convocar 200.000 persones a les Fonts de Montjuïc i organitzar les Jornades Llibertàries, havia quedat dividit tant pel *cas Scala* com pel dur enfrontament entre reformadors i radicals. Sense poder superar ni els personalismes ni les divergències sorgides entre la gent de l'exili que amb el suport d'una part dels sindicats de l'interior defensaven els vells principis confederals, i un grup nombrós de federacions locals més partidàries d'ajustar-se a la nova realitat social i sindical, es va trencar la unitat aconseguida amb la refundació l'any 1976. No es van poder consensuar els acords i el congrés es va acabar amb l'organització espar-

racada per la meitat després que 53 federacions decidissin excloure's per formar CNT-Congrés de València que més tard, i després d'una sentència judicial, va adoptar les sigles CGT. El 1990, d'una nova escissió naixia Solidaritat Obrera. « El nostre sindicat –assegurava Fidel Manrique, secretari general de CNT, a Presència– no disputa amb cap altre la suposada herència llibertària. Ha tingut una continuïtat ininterrompuda des de 1910 i s'ha mantingut com a l'única organització anarcosindicalista en l'àmbit territorial espanyol. Per a nosaltres, l'acció directa, entre altres principis, comporta la no participació en eleccions de cap mena, perquè l'acte de votar su-

posa delegar en altres la solució dels problemes, o sigui es substitueix l'acció directa per l'acció delegada, i això és el que fan la CGT, que participa en les eleccions sindicals, i Solidaritat Obrera que ho fa a les empreses que ho creu convenient, o sigui traslladen als centres de treball el parlamentarisme burgès. La diferència és fonamental, suposa la permanència o no al camp llibertari, i per això dic que per a nosaltres la CGT i Solidaritat Obrera són dues organitzacions amb les quals no tenim res en comú.»

Marcel Surinyac, que quan es va celebrar el simposi de la Casa de Campo tenia tres anys, a finals dels noranta va refundar la CNT a la Garrotxa i entre el 2007 i el 2009 va exercir com a secretari general del sindicat a Catalunya, reconeixia que «després del 1979, la CNT va estar a punt de desaparèixer; molta gent de la federació catalana s'havia passat a la que avui és la CGT i altres que s'havien sentit implicats amb l'anarcosindicalisme tradicional, o sigui que deien no a les eleccions sindicals i continuaven defensant les seccions sindicals i les assemblees de treballadors, van marxar desenganyats». El 1998 Surinyac i altres cinc

Un grup d'exiliats anarquistes a França, l'any 1950. / F. ANSELMO LORENZO

La Guerra Civil i l'exili

18 de juliol 1936. Cop d'estat militar contra la República. Encapçalat pels generals Mola, Sanjurjo, Franco i Goded, amb el suport de les feixistes, una part de la dreta conservadora i de l'Església. S'inicia el dia 17 al Marroc i a Canàries. El seu fracàs parcial provoca la Guerra Civil.

19 de juliol 1936. La lluita de les forces de l'ordre i sobretot dels treballadors i obrers organitzats, derrotada els militars a Barcelona, Madrid i València. A la capital catalana hi hagué enfrontaments a la ronda de Sant Pau, al Cinc d'Oros –o sigui Diagonal-Passeig de Gràcia–, a la plaça Catalunya, al Paral·lel i a la Rambla. Francisco Ascaso va morir a la batalla de les Drassanes. S'inicia la revolució social. El dia 21 la CNT

s'integra al Comitè de Milícies Antifeixistes proposat per Companys.

24 de juliol 1936. Una columna de milicians armats encapçalada per Bonaventura Durruti i el comandant Pérez Farràs és la primera que surt de Barcelona per anar a reconquerir Saragossa, en mans del traïdor general Cabanellas.

11 d'agost 1936. A Bujaraloz i altres pobles de l'Aragó s'inicia el procés de col·lectivització de la terra alhora que els treballadors de les ciutats autogestionen fàbriques i tallers. El 24 d'octubre de 1936 la Generalitat va fer públic el Decret de Col·lectivitzacions.

26 setembre 1936. Dirigents de la CNT passen a formar part de les

conselleries del govern de la Generalitat presidida per Lluís Companys, d'ERC. Joan Porqueras i Fàbregas assumí el Departament d'Economia; Josep Juan i Domènech, el de Proveïments; i Antonio García Birlán, el Departament de Sanitat Pública i d'Assistència Social.

4 de novembre 1936 El socialista Largo Caballero forma govern a Madrid. Hi entren els membres de la CNT Joan García Oliver com a ministre de Justícia; Frederica Montseny, ministra de Sanitat; Joan Peiró, ministre d'Indústria; Juan López, ministre de Comerç.

20 novembre del 1936 Quan amb la seva columna havia anat a defensar Madrid, una bala d'origen

incert mata Bonaventura Durruti, el revolucionari lleonès que havia impulsat les col·lectivitzacions a l'Aragó. El dia 22, més d'un milió de persones li donaren el darrer adéu a Barcelona.

3 i 7 de maig del 1937 Fets de Maig. Enfrontaments que succeïren a Barcelona entre les forces d'ordre públic de la Generalitat de Catalunya, amb el suport de milicians del PSUC, de la UGT i d'Estat Català, contra milicians de la CNT i la FAI, amb el suport del POUM. Declarada la vaga general per la CNT, la lluita als carrers fou intensa, especialment els dies 4 i 5, al Barri Vell i a les barriades de Sant Andreu, Poblenou, Sants i Gràcia. Hi hagué atemptats i assassinats per ambdós bàndols.

Marcel Surinyac, exsecretari de Catalunya i Balears, al local del sindicat a Olot. / PAU LANAO

companys amb edats compreses entre els 21 i els 17 anys i que venien «de moviments socials lliberataris, ja fossin cases ocupes, grups musicals, gent amb afinitats», van decidir recuperar la confederació: «Ens vam trobar que teníem molt poca experiència –assegura–, tan poca que en aquell moment crec que les agrupacions eren més centres socials que sindicats. Amb els pas dels anys hem après i avui la CNT torna a ser un sindicat que funciona molt millor a les regionals Centre (Madrid), Sud (Andalusia) o Nord (País Basc i Navarra) que a Catalunya. No podem oblidar que aquí hi ha hagut molts trencaments i escissions.»

Genís Ferrero, antic secretari d'organització sindical de Barcelona i un dels responsables del centenari, reconeix que es va viure una fractura generacional ja que després del 1979, a la confederació s'hi podien trobar militants de vuitanta i setanta anys, però en van quedar molts pocs de seixanta, cinquanta, quaranta o trenta, la qual cosa va fer que, «tot i que va costar molt que ens expliquessin la història de pri-

Antoni Sesé, secretari de la UGT, fou mort el dia 5; també foren morts Camilo Berneri, anarquista, i Alfred Martínez, de les Joventuts Llibertàries. Els Fets de Maig van comportar la pèrdua d'atribucions de la Generalitat, la crisi del govern Largo Caballero (15 de maig) i un marginament notable de la CNT-FAI, alhora que augmentava la influència del PCE i del PSUC. Els comunistes van acusar el POUM d'incitar els fets i treballar per als franquistes i van detenir els principals dirigents, entre altres Andreu Nin, que al juny fou assassinat pels serveis de contraespionatge soviètics.

18 maig 1937. Juan Negrín és nomenat cap del Govern pel president Azaña. Era procomunista i pragmà-

Durruti, Ascaso, Calleja, Cortès i altres exiliats a Brussel·les F.A.L.

tic i va decidir aturar la revolució i guanyar la guerra, movent les peces per treure el poder al Consell d'Aragó i frenar les col·lectivitats camperoles creades per Durruti.

25 de juliol 1938. Comença la Batalla de l'Ebre.

4 de febrer 1939. Cau Girona, s'inicia el gran exili republicà. El pri-

mer d'abril, l'exèrcit del general Franco guanya la guerra.

19 de juliol 1939. L'ex secretari Mariano Vázquez *Marianet* mor ofegat a les aigües del Marne, quan feia sis mesos que milers de confederals havien estat tancats en camps de concentració i obligats a integrar-se a les companyies de treball, una forma d'esclavatge. Frederica Montseny i Joan García Oliver intenten recuperar l'organització des de Tolosa de Llenguadoc.

Agost 1939. Al camp de concentració d'Albatera es crea el primer Comitè Nacional de la CNT de la postguerra, dirigit per Esteve Pallarols, que es va escapar, va ser detingut el 1940 i afusellat el 1946.

mera mà i ser autodidactes per conèixer els principis i la forma d'actuació de la CNT, després de tres dècades de sindicalisme d'estat i eleccions sindicals molts joves ens vam adonar que el model defensat per la UGT i Comissions Obreres ens havia portat a diverses reformes laborals que havien anat contra drets dels treballadors. Davant d'això i buscant una alternativa, molts van decidir afiliar-nos a la CNT, uns perquè tenien idees anarquistes, altres per qüestions pràctiques o de necessitat».

Sigui com sigui, el fet és que en els darrers cinc anys la CNT ha ressuscitat. La majoria dels nous militants tenen entre vint-i-cinc i trenta-cinc anys i, com assegura Surinyac, «són gent que no té cap deute pendent amb la transició, ni viu de les rendes del 1936 com feia la CNT dels 70, 80 o 90. Aquells fets han quedat per a la història i els nous militants, més que reivindicar-los, s'estimen més

que el que es va fer fins al 1939 es quedi als llibres i pensar en el que ara estem fent, o sigui treballar pel present sense oblidar una premissa bàsica que ens marca el camí, som llibertaris cent per cent i aquesta és una cosa que difícilment canviarà».

Com diu Genís Ferrero: «Davant de la desmobilització provocada pel sindicalisme d'estat nosaltres plantejem un model molt senzill, un sindicalisme de classe que utilitza la solidaritat, l'ajuda mútua i l'acció directa; pràcticament calquem els principis de començaments del segle XX, l'únic que fem és adaptar-los al moment actual.»

La disputada herència anarcosindicalista continua provocant enfrontaments pel patrimoni físic i intel·lectual, però un segle més tard del Congrés de Barcelona, com diu Fidel Manrique: «Som l'alternativa global al capitalisme i l'única eina vàlida per aconseguir la transformació revolucionària de la societat.»

Què fou allò de la CNT?

El meu avi, un xofer amb una gran sensibilitat social i cultural, fou afiliat a la CNT. L'àvia, en canvi, fou una catòlica sincera, que no faltà a missa dominical fins que la salut li ho impedí. Pel que em van explicar, durant els temps republicans, des del mutu respecte de les creences respectives, ell l'acompanyava fins a l'entrada de l'església, i ella sempre m'explicava que la justícia cal que es practiqui a la terra abans que en el cel. La meua història familiar no és excepcional. De fet, la majoria de la població catalana que avui viu d'un salari poc generós té un avantpassat que freqüentava *el sindicat*, amb diferents nivells d'implicació, interessos o maneres d'entendre el món, sense menystenir dimensions espirituals. Els unia una cosa que avui costa de trobar, un desig comú de bastir una societat justa, des del que una vegada Ricardo Mella descriví com a «la llibertat com a base, la igualtat com a medi, la fraternitat com a fi». En els anys que fa que investigo sobre l'anarquisme m'han explicat desenes d'anècdotes que van en el mateix sentit de contradiccions aparents, o m'han relatat els mateixos fets des de

punts de vista irreconciliables. No ens hauríem d'estranyar. Explicar la complexitat del món actual ens porta a terribles dificultats per entendre què succeeix. Què no succeirà amb un passat polèmic?

El problema no són tant les contradiccions, sinó l'insatisfactori relat de tot plegat. La història oficial sobre aquest afer s'ha fonamentat en dues bases: el silenci i la incomprensió. La primera té a veure amb la por a la memòria històrica. Remoure el passat implica qüestionar el present. No només respecte als guanyadors de 1939, sinó, i molt especialment, de qui es va afegir al seu carro a partir de 1975. I els anarquistes no hi eren en cap d'aquests bàndols. La segona, perquè el món anarquista no prové del familiar món de les elits, sinó de la base dels exclosos, no pas d'aquells que dicten la història, sinó d'aquells que la imprimeixen. Tanmateix, i com diu una cançó de Léo Ferré, els anarquistes «són vius i existeixen / gairebé tots espanyols / aneu a saber per què». I aquest perquè, així com tot el que envolta la història de la CNT, és essencialment incòmode.

«CNT 1910-2010. CIENT IMÁGENES PARA UN CENTENARIO»

Autor: Coordinador, Juan Pablo Calero Delso.
Editorial: Fundación Estudios Libertarios Anselmo Lorenzo.
Pàgines: 238

A través de cent fotografies es repassa la història de l'anarquisme a l'Espanya.

Del maquis a l'actualitat

1942. Es van formar grups llibertaris espanyols als Pirineus i a Tolosa. El juny del 1943, quan molts confederals estaven lluitant contra els nazis a la Resistència, es va fer el Ple de Muriac, i el 1944 es va celebrar el Ple de Muret. Es va crear l'Alianza Nacional de Fuerzas Democráticas (ANFD), integrada per republicans, PSOE, UGT i CNT.

Maig del 1945. Se celebra a París el primer congrés de federacions llo-

cals a l'exili. Al desembre es va produir una escissió quan el MLE-CNT a l'exili va expulsar el sector minoritari partidari de la col·laboració amb el govern republicà a l'exili.

Febrer 1952. Un any després de la vaga de tramvies del març del 1951, cinc confederals van ser afusellats al Camp de la Bota.

1956. Creació de l'Alianza Sindical Obrera (ASO), que entre 1958 i 1960 va col·laborar amb les lluites

de miners asturians alhora que sorgien Comissions Obreres.

5 de gener 1960. Mor assassinat pel sometent Quico Sabater, guerriller llibertari que juntament amb Facerías, Panxo Massana o Ramon Vila Capdevila, havia mantingut la lluita armada contra el franquisme.

Agost 1961. Congrés de Llemotges. Es posa fi a l'escissió del 1945 i es crea l'organització Defensa Interior.

18 agost 1963. Execució de Delgado i Granados, acusats falsament de posar una bomba a la Secció de Passaports de la Direcció General de Seguridad.

3 març 1974. Salvador Puig Antich, membre del MIL, grup creat l'any 1971, i militant llibertari, mor per garrot vil a la Model.

20 novembre 1975. Mor Franco.

6 maig de 1977. Legalització del

Comencem pel mateix anarquisme. Aquest deu ser un dels temes històrics més esmunyidissos que hi ha, altament desaconsellable per als amants dels esquemes i categories conceptuals. Una ideologia gasosa, que ho impregna tot i que no es deixa concentrar en recipients tancats, ple de paradoxes i adaptable a múltiples escenaris tot i que inabastable, incontrolable, i sovint amb reaccions explosives. La CNT intentà ser un d'aquests recipients on confluis el gas anarquista amb els sòlids dels interessos de la gent que vivia (malament) del seu treball. Hi ha aquest debat inacabable sobre si prevalia més la ideologia d'una revolució permanent, la destrucció de l'opressiva societat capitalista i la construcció d'una alternativa igualitària, o bé l'interès de conquerir, conflicte a conflicte, petits brins de dignitat. Certament, fa cent anys cristal·litzà en forma de sindicat un conjunt de forces convergents, entre la tradició de l'associacionisme obrer, procliu al realisme i a la construcció, maó a maó, d'un benestar escatimat per la desigual correlació de forces entre classes, amb un esperit profund de revolta i sub-

versió d'un ordre considerat com a injust, que es remunta molt més enllà de l'arribada, el 1868, de Fanelli, l'home enviat per Bakunin a Barcelona per arrossegar republicans i classes populars vers un incipient anarquisme.

I, tanmateix, té mala premsa. Precisament perquè provenia dels exclosos, aquells a qui la benpensant burgesia noucentista contemplava amb una barreja

de supèrbia i temor. A partir d'aquí, els gestors del relat històric no van parar de cisellar arquetips: l'anarquista violent, el rebel primitiu, l'ingrat ignorant. La realitat s'obstina a esquerdar els prejudicis. El recentment traspassat Miquel Siguan, a les seves memòries *La guerra als vint anys* explica com fou destinat a la Divisió 26 de l'exèrcit republicà, l'antiga Columna Durruti, i allà on esperava els dimonis

Una manifestació de la CNT a Sevilla el 2002, que va seguir un itinerari diferent a la convocada per CCOO i UGT. EFE / EDUARDO ABAD

amb cua i banyes que li havia pintat el seu entorn de classe mitjana, es trobà amb treballadors de cultura autodidacta, solidaris i generosos.

Perquè, què fou la CNT? Fóra fàcil emprar una definició de Vikipèdia, «central sindical de caràcter confederal d'ideologia anarcosindicalista que està adherida a l'organització de caràcter transnacional Associació Internacional dels Treballadors (AIT)». Tanmateix, fou molt més que això. Fou un espai de sociabilitat que conferia la carta de ciutadania als treballadors menys qualificats, fou un mitjà de coneixement, un espai cultural d'autoaprenentatge, una manera d'obtenir informació i formació, un lloc que organitzava lleure on cada militant n'era espectador i protagonista alhora, una escola, una seguretat social, un àmbit on es desenvoluparen amistats i enemistats que perduraren tota la vida. En resum, fou un univers paral·lel que el forat negre de la història oficial es va acabar empassant, no fos cas que la història es repetís.

Xavier Diez
Historiador

sindicat. El juliol a Barcelona se celebren el gran míting a Montjuïc i les Jornades Llibertàries.

2015 de gener. 1978. Cas Scala. Creuen una sala d'espectacles a Barcelona. N'acusen uns militants de la CNT, un cop mortal que suposa la fi del creixement del sindicat.

8 desembre 1979. Cinquè Congrés a Madrid. La CNT es divideix, els reformistes marxen i són l'embrió de la CGT (Confederació Gene-

Entrada del V Congrés a Madrid./ FUNDACIÓN ANSELMO LORENZO

ral del Treball), que és una de les moltes escissions que ha patit l'organització en els darrers trenta anys.

Juliol 2010. La CNT celebra el centenari i continua rebutjant les eleccions sindicals, i sembla que la seva aposta pel suport mutu i l'acció directa ha tornat a atreure uns treballadors joves que no renuncien al passat però, en temps de globalització, volen marcar nous camins en la lluita anarcosindicalista.